

2023/2072(INI)

24.10.2023

LAUSUNTO

kansainvälisen kaupan valiokunnalta

ulkoasiainvaliokunnalle

Kiinan vaikuttamisesta Euroopan unionin kriittiseen infrastruktuuriin aiheutuvista vaikutuksista turvallisuuteen ja puolustukseen (2023/2072(INI))

Valmistelija: Iuliu Winkler

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kansainvälisen kaupan valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasiainvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. korostaa, että Kiina oli vuonna 2022 EU:n toiseksi suurin kauppakumppani tavara kaupassa; on huolissaan EU:n ja Kiinan välisten kauppaa- ja investointisuhteiden yhä suuremmasta epätasapainosta, josta kertovat myös EU:n 396 miljardin euron ennätysellinen kauppavaje vuonna 2022 ja EU:n riippuvuus Kiinasta tulevasta tuonnista ja investoinneista joillakin kriittisillä aloilla; korostaa, että Kiinan kansainvälinen kauppapolitiikka on epätasapainoista sen nk. dual circulation -strategian vuoksi; pyytää komissiota ottamaan Kiinan kanssa esille EU:n huolen Kiinan ohjatuista kauppakäytännöistä;
2. on tietoinen siitä, että EU:sta peräisin olevien tuotteiden positiivinen imago Kiinan kasvavan keskiluokan – joka on jo suurempi kuin EU:n koko väestö – keskuudessa on ollut keskeistä EU:n menestymisessä Kiinan-viennissä, jonka yhteenlaskettu arvo ylitti 230 miljardia euroa vuonna 2022;
3. panee merkille, että Kiina oli EU:n seitsemänneksi suurin investoija vuonna 2021 ja että Kiinan investoinnit Eurooppaan vähenivät vuonna 2022 edelleen ja olivat 7,9 miljardia euroa eli alimmillaan kymmeneen vuoteen ja poikkesivat siten maailmanlaajuisesta kehityksestä, sillä ulkomaiset suorat sijoitukset alkoivat elpyä vuonna 2021; panee merkille, että Kiinan ulkomaiset suorat sijoitukset ovat siirtyneet fuusioista ja yritysostoista kohti uusia investointeja, jotka ovat suurimmillaan kymmeneen vuoteen ja suuntautuvat muun muassa akkuteknologiaan, joka on vihreän siirtymän keskeinen ala¹; korostaa, että Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosia 2000–2020 koskevan arvion mukaan Kiinan ulkomaiset suorat sijoitukset ovat myös siirtyneet strategisille aloille, kuten liikenteeseen ja infrastruktuuriin, tieto- ja viestintätekniikkaan ja energiaan; pitää myönteisenä peittelemätöntä kiinalaista investointia edellyttäen, ettei se vaikuta haitallisesti turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen; korostaa, että samalla on jatkettava investointien asianmukaista seuranta;
4. huomauttaa, että Kiinan poliittinen järjestelmä tarjoaa sijoittajille mahdollisuuksia, jotka perustuvat yksityisten ja valtiollisten toimijoiden tai valtio-omisteisten yritysten yhdistelmään ja ovat tiiviisti sidoksissa hallitsevaan puolueeseen, ja aiheuttaa siten epäselvyyttä niiden intressistä investoida kolmansien maiden kriittiseen infrastruktuuriin;
5. panee merkille Eurooppa-neuvoston kokouksessaan 29. ja 30. kesäkuuta 2023 hyväksymät päätelmät Kiinasta; on yhtä vakuuttunut siitä, että EU:n ja Kiinan väliset kauppaa- ja investointisuhteet ovat strategisesti tärkeitä, niihin liittyy strategisia haasteita ja niiden olisi oltava tasapuoliset, avoimet, kestävät, vastavuoroiset ja tasapainoiset ja perustuttava sääntöihin ja että kansainvälisten työ- ja ympäristösopimusten olisi oltava suhteiden ytimessä sekä kahdensivuisessa että monensivuisessa kauppajärjestelmässä;

¹ Rhodium Group -yrityksen päivitetty raportti Kiinan ulkomaisista suorista sijoituksista Euroopassa ”[Chinese FDI in Europe: 2022 Update](#)”, 9. toukokuuta 2023.

toteaa, että Kiinan olisi tuettava tässä yhteydessä Maailman kauppajärjestön kunnianhimoista uudistusta;

6. pitää valittavana, että näin ei ole tällä hetkellä etenään, kun otetaan huomioon Kiinan hallituksen ja sen määräysvallassa olevien yritysten käytännöistä johtuva pitkäaikainen vastavuoroisuuden puute; katsoo, että EU:n kaupan välineistö, johon sisältyy itsenäisiä toimenpiteitä, kuten kaupan suojatoimet, ulkomaisten suorien investointien seuranta, kansainväliset hankinnat ja ulkomaisia tukia koskevat välineet, täytäntöönpanoasetus², kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös, nettonollateollisuutta koskeva säädös, pakottamistoimien vastainen väline ja Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategia, on erittäin tärkeä EU:n kriittisen infrastruktuurin ulkomaisen omistuksen, määräysvallan tai käytön kannalta; kehottaa komissiota panemaan tällaiset toimenpiteet täysimääräisesti täytäntöön, jotta voidaan puuttua epätasapainoisiin kauppaa- ja investointisuhteisiin ja lieventää EU:n haavoittuvuuksia; toteaa, että Kiinan EU:hun tekemien investointien olisi oltava EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaisia; kannattaa EU:n voimakkaita toimia Kiinan epäreilua sääntelyä vastaan, joka vaikuttaa kauppaan ja investointeihin;
7. korostaa, että kaupalla ja investoinneilla olisi oltava keskeinen merkitys edistettäessä kestävää kasvua, työpaikkojen luomista ja innovointia ja että EU:n olisi siksi pidettävä kiinni taloutensa avoimuudesta³; korostaa kuitenkin, että on löydettävä strateginen tasapaino toisaalta EU:n sisämarkkinoiden avoimen ja investoinneille suotuisan luonteen ja toisaalta EU:n kriittisen infrastruktuurin ja riippumattomuuden puolustamisen välillä ottaen huomioon EU:n turvallisuushaavoittuvuudet, erityisesti kun on kyse taloudellisesta pakottamisesta tai Euroopan kriittisen infrastruktuurin eheyteen kohdistuvista uhkista;
8. toteaa, että tietyissä tapauksissa ulkomaankauppa ja investoinnit voivat aiheuttaa turvallisuuteen kohdistuvia haavoittuvuuksia, jotka liittyvät muun muassa EU:n kriittisen infrastruktuurin ulkomaiseen omistukseen tai siihen kohdistuvaan määräysvaltaan tai ulkomaisten tahojen pääsyyn EU:n kriittiseen infrastruktuuriin;
9. on huolissaan Kiinan määrätietoisesta geopoliittisesta ja taloudellisesta noususta, jolla on huomattava vaikutus maailmanlaajuisen taloudelliseen ja poliittiseen kehitykseen erityisesti globaalissa etelässä sen uusi silkkitie -aloitteen kautta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita seuraamaan erityisen tarkkaan Kiinan toimia, kun se hankkii kriittisiä infrastruktuureja Länsi-Balkanilla ja EU:n naapurimaissa; kehottaa Kiinaa lisäämään uutta silkkitietä koskevien hankkeiden avoimuutta, kun otetaan huomioon, että monet uusi silkkitie -aloitteen lainat ovat muuttuneet järjestämättömiksi ja taloudellisesti kannattamattomiksi;
10. korostaa, että luotettavana kumppanina EU:n olisi toimittava tasavertaisesti kumppanimaiden kanssa ja luotava pitkäaikaisia, molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia; kehottaa komissiota ja Euroopan ulkoasiainhallintoa varmistamaan,

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/167, annettu 10. helmikuuta 2021, unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten annetun asetuksen (EU) N:o 654/2014 muuttamisesta (EUVL L 49, 12.2.2021, s. 1).

³ Komission tiedonanto 18. helmikuuta 2021 ”Kauppapolitiikan uudelleentarkastelu – Avoin, kestävä ja määrätietoinen kauppapolitiikka” (COM(2021)0066).

että EU:n kumppanimaihinsa, erityisesti Global Gateway -hankkeiden kautta, tekemillä investoinneilla tuetaan kumppanimaita niiden omassa oikeudenmukaisessa ja kestävässä siirtymässä ja tuotetaan hyötyjä paikan päällä kansainvälisten ilmastopimusten, Kansainvälisen työjärjestön yleissopimusten, EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti ja ihmisoikeuksia kunnioittaen;

11. panee tyytyväisenä merkille 20. kesäkuuta 2023 ehdotetussa Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiassa⁴ omaksutun riskien vähentämistä koskevan lähestymistavan, jolla pyritään maksimoimaan EU:n talouden avoimuudesta saatavat hyödyt ja suojelemaan, edistämään ja vahvistamaan EU:n avointa strategista riippumattomuutta sekä samalla minimoimaan keskinäisistä taloudellisista riippuvuuksista aiheutuvat riskit ja riippuvuuksien mahdollinen välineellistäminen sekä kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuva ulkomainen määräysvalta tai vaikuttaminen; pitää myönteisenä, että strategiassa nimenomaisesti tunnustetaan, että kriittisen infrastruktuurin fyysiseen turvallisuuteen ja kyberturvallisuuteen kohdistuvat riskit ovat keskeisiä turvallisuuteen liittyviä haavoittuvuustekijöitä Euroopan talouksien kannalta; on erittäin huolissaan lisääntyvistä kiristämisen-, teollisuusvakoilu-, sabotaasi- ja tietovarkauksista, joita on kohdistettu EU:hun sijoittautuneisiin yrityksiin; on samoin huolissaan siitä, että Kiinasta on tullut näiden hyökkäysten toiseksi yleisin alkuperämaa; on vakuuttunut siitä, että kriittisen infrastruktuurin suojelun olisi oltava keskeinen tekijä strategian täytäntöönpanossa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan avoimen strategisen riippumattomuuden kaikilla aloilla, joilla Kiinan määräävä asema aiheuttaa EU:lle riskin liiallisesta riippuvuudesta;
12. korostaa, että EU:n toimien on perustuttava parempaan käsitykseen asiaankuuluvasta strategisesta kuvasta, jossa keskitytään kriittistä infrastruktuuria koskeviin monialaisiin ja valtioiden välisiin uhka-arvioihin ja haavoittuvuustutkimuksiin; katsoo, että hajanainen tai epätäydellinen kuva, jossa Euroopan puolustuksen ja turvallisuuden kannalta strategisesti merkityksellisiä hankkeita ei kyetä hahmottamaan ja tarkastelemaan selkeästi, voisi vahingoittaa suuresti unionin geopoliittisia etuja⁵; palauttaa mieliin haavoittuvuudet, jotka liittyvät ulkomaiseen sekaantumiseen, erityisesti informaatioavaruudessa, sekä suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien hankkeiden ja pahantahtoisten ulkomaisten toimijoiden tiedonmanipulointioperaatioiden välisen vuorovaikutuksen;
13. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että EU:n infrastruktuurien pääasiallinen käyttö säilytetään ja suojataan, jotta mahdollistetaan EU:n taloudellisen toiminnan ja kaupan tavanomainen kehitys erityisesti liikenteen (satamat, lentoasemat, rautatiet ja tiet) ja energia- ja televiestintäinfrastruktuurien osalta; kehottaa komissiota raportoimaan määräajoin parlamentille seuraavista asioista:

⁴ Komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteinen tiedonanto, annettu 20. kesäkuuta 2023, Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiasta (JOIN(2023)0020).

⁵ Unionin ulkoasioiden pääosaston ulkoasioiden politiikkayksikkö, analyysi Kiinan omistaman kriittisen infrastruktuurin turvallisuusvaikutuksista Euroopan unionissa ("Security implications of China-owned critical infrastructure in the European Union"), kesäkuu 2023.

- a) havainnot Kiinalle logistista ja tiedustelutukea tarjoavien strategisten infrastruktuurien mahdollisesta kaksoiskäytöstä;
- b) EU:n kauppalainsäädännön täysimääräinen noudattaminen erityisesti huolellisuusveloitteen, pakkokeinojen torjunnan ja pakkotyövoimaa käyttäen valmistettujen EU:n markkinoille tuotavien tavaroiden yhteydessä;
14. kehottaa komissiota yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa suunnittelemaan nopean reagoinnin mekanismin, jossa havaitaan Kiinan omistamien tai osallistumisyhteyden tai käyttöoikeuden alaisten EU:n infrastruktuurien kaksoiskäyttö tai väärinkäyttö, mikä voisi johtaa käyttöoikeuksien peruuttamiseen ja/tai nautintaoikeuden keskeyttämiseen, kun kyseessä on omistaminen ja osallistumisyhteys;
15. kehottaa komissiota ja Kiinaa tutkimaan koordinoituja tapoja edistää kauppaa ja investointeja pyrkien mukauttamaan Kiina paremmin EU:n lainsäädäntöön sekä kansainvälisen ja monenvälisen kaupan määräyksiin;
16. muistuttaa, että ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta koskevassa asetuksessa⁶ käsitellään EU:n ulkopuolelta tehdyistä investoinneista aiheutuvia turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen kohdistuvia riskejä; toteaa, että kriittinen infrastruktuuri on yksi niistä tekijöistä, jonka jäsenvaltiot tai komissio voivat ottaa huomioon selvitettyä, vaikuttaako investointi todennäköisesti turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen; muistuttaa seurantamekanismin keskeisestä lisäarvosta asianmukaisena välineenä, joka antaa EU:lle ja sen jäsenvaltioille paremman strategisen yleiskuvan ja tilannetietoisuuden suuntauksista, tavoitteista, keinoista ja menetelmistä, joita ulkomaiset toimijat käyttävät lisätäkseen taloudellista ja poliittista vaikutusvaltaansa; on syvästi huolissaan siitä, että kaikki jäsenvaltiot eivät ole ottaneet käyttöön tai käytä kriittiseen infrastruktuuriin tehtyjen ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan tarkoitettua mekanismia;
17. kehottaa komissiota harkitsemaan keinoja, joilla sen ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta koskevista lausunnoista voitaisiin tehdä vaikuttavampia, jotta vältetään sisämarkkinoiden vääristyminen ja jäsenvaltioiden välinen kilpailu alhaisimmalla sääntelytasolla, ja jotka ovat tarkoitukseen sopivia nykyisessä globaalissa turvallisuusympäristössä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan yhdenmukaistamista esimerkiksi kehittämällä asianmukaista asiantuntemusta ja panemaan täysimääräisesti täytäntöön ulkomaisten suorien sijoitusten seurantamekanismit; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kiinnittämään huomiota sellaisten EU:n ulkopuolisten yritysten sijoituksiin ja poliittiseen vaikuttamiseen, jotka saattavat olla Kiinan määräysvallassa; toteaa, että asetusta on mahdollista ja tarpeen vahvistaa, kun sitä tarkastellaan uudelleen vuoden lopussa; kannustaa komissiota esittämään kunnianhimoisen lainsäädäntöehdotuksen EU:n ulkomaisten suorien sijoitusten seuranta koskevasta tarkistetusta asetuksesta, jossa käsitellään kaikkia sen täytäntöönpanon aikana ilmenneitä porsaanreikiä, sekä arvioimaan pikaisesti mahdollisuutta antaa lainsäädäntöehdotus ulkomaille suuntautuvien sijoitusten seurantamekanismista; suosittelee, että ehdotettu ulkomaille suuntautuvien sijoitusten

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/452, annettu 19. maaliskuuta 2019, unioniin tulevien ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan tarkoitettujen puitteiden perustamisesta (EUVL L 79 I, 21.3.2019, s. 1).

seurantamekanismi perustetaan vaikutustenarviointiin, johon sisältyy yritysten asianmukainen kuuleminen, jotta voidaan minimoida mahdolliset kielteiset vaikutukset Euroopan kilpailukykyyn;

18. korostaa EU:n roolia laadukkaiden infrastruktuurihankkeiden edistäjänä ulkomailla Global Gateway -strategian kaltaisten aloitteiden tai G7-maiden maailmanlaajuisista infrastruktuuria ja investointeja koskevan kumppanuuden kautta; korostaa EU:n tarvetta toteuttaa kansainvälisten infrastruktuurihankkeiden arvoihin ja kestävyysperustuvaa retoriikkaansa ja tunnustaa, että tällaisilla ohjelmilla voi olla keskeinen geostrateginen rooli monipuolistamisen, toimitusketjun häiriönsietokyvyn, standardien asettamisen ja sääntelyn yhdenmukaistamisen tasolla;
19. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan EU:n strategista riippumattomuutta erityisesti rakentamalla monipuolisia, turvallisia ja häiriönsietokykyisiä toimitusketjuja ja lisäämällä toimia sellaisilla keskeisillä aloilla kuin tutkimus ja kehitys, huipputeknologia, kriittiset raaka-aineet, uudelleenteollistaminen ja uudet infrastruktuurit;
20. katsoo, että EU:n kriittisen infrastruktuurin keskeinen osa-alue on sen tutkimus- ja kehittämislaitosten verkosto, jolla on merkittävä rooli EU:n kyvyssä toteuttaa vihreä ja digitaalinen siirtymä keskeisten alojen, kuten avaruuspuolustuksen, rinnalla; muistuttaa pakollisiin teknologiansiirtoihin, teollis- ja tekijänoikeusvarkauksiin ja tietovuotoihin liittyvistä turvallisuushaavoittuvuuksista sekä EU:ssa että sen ulkopuolella; kehottaa lisäämään valppautta tällaisten EU:n innovointi- ja kasvukykyyn kohdistuvien uhkien huomioon ottamiseksi;
21. kehottaa komissiota suunnittelemaan toimia, joilla vähennetään EU:n omaan turvallisuuteen kohdistuvia riskejä ja kehitetään sisäistä häiriönsietokykyä vahvistamalla EU:n kriittisten infrastruktuurien, toimitusketjujen ja teknologiaperustan, erityisesti 5G- ja 6G-verkkojen, turvallisuutta ja eheyttä, jotka kaikki ovat olennaisen tärkeitä EU:n normaalille taloudelliselle toiminnalle ja kaupalle; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tarkistamaan verkkojen turvallisuutta koskevia välineitään;
22. kehottaa komissiota, EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita lopettamaan kaiken tutkimusrahoituksen sellaisille kiinalaisille yrityksille, jotka toimivat EU:lle kriittisillä ja strategisesti tärkeillä aloilla, kuten tieto- ja viestintätekniikan alalla, ja kanavoimaan riskejä, jotka liittyvät kiinalaisia laitteita käyttäviin sopimusoperaattoreihin;
23. kehottaa Kiinaa ottamaan käyttöön ja panemaan täytäntöön vastuullisen digitaalisen hallinnon, jossa kunnioitetaan yksityisyyden suojaa, sananvapautta ja oikeusvaltioperiaatetta sen digitaalista hallintoa koskevissa politiikoissa, Maailman kauppajärjestön ja monenvälisten normien puitteissa; kehottaa komissiota arvioimaan muita riskialttiita aloja, kuten puolijohdealaa, kvanttilaskentaa, lohkoketjuja, avaruus-, tekoäly- tai bioteknologia-alaa, ja harkitsemaan lainsäädäntöä tai välineitä haittaohjelmien ja kybervakoilun torjumisen parantamiseksi;
24. kehottaa komissiota toimittamaan parlamentille ennen tämän vaalikauden loppua yksityiskohtaisen analyysin teknologiaan, kuten puolijohteisiin, kvanttilaskentaan, lohkoketjuihin, avaruusalaan, tekoälyyn tai bioteknologiaan, liittyvistä kaupan alan riskeistä sekä EU:n toimien mahdollisesta tarpeesta näillä aloilla.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	24.10.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 27 -: 0 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Anna-Michelle Asimakopoulou, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Raphaël Glucksmann, Danuta Maria Hübner, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Sara Matthieu, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Reinhard Bütikofer, Marco Campomenosi, José Manuel García-Margallo y Marfil, Svenja Hahn, Seán Kelly, Javier Moreno Sánchez, Urmas Paet, Pedro Silva Pereira
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Dacian Cioloș

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

27	+
ECR	Jan Zahradil
ID	Marco Campomenosi, Danilo Oscar Lancini
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Jordi Cañas, Dacian Cioloș, Svenja Hahn, Urmas Paet, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Raphaël Glucksmann, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Kathleen Van Brempt
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Sara Matthieu

0	-

1	0
The Left	Helmut Scholz

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää